

Posudek bakalářské práce

Ale především láska! Ze života členek Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského

Hana Pejřimovská

Vypracovala: Mgr. Radka Dudová, Ph.D.

dne 19.9.2014

Předložená bakalářská práce je sondou do životů řeholních sester boromejek. Autorka zvolila přístup narativní sociologie a jako techniku směru dat využila biografické rozhovory s řeholními sestrami. V práci podrobně představuje svá metodologická východiska, konkrétní metodu a postup, který aplikovala, a nevyhýbá se ani etickému zhodnocení své výzkumné práce. V další části stručně představuje historii boromejského řádu a jeho fungování. Následně představuje životní příběhy pěti sester a jedné postulanky boromejského řádu, které byly ochotny vyprávět jí svůj životní příběh. V poslední části předkládá průřezovou analýzu některých témat, která jí z vyprávění vplynula jako klíčová.

Práce je dle mého názoru velmi vydařeným pokusem o analýzu narativ, respektive o aplikaci metody orální historie. Autorce se podařilo získat přístup do relativně uzavřeného terénu – za vrata ženských klášterů. Její terénní práce, kterou jsem měla možnost průběžně sledovat díky častým konzultacím a setkáváním s autorkou, vykazuje všechny znaky správné terénní sociologické (či antropologické, historické) práce: citlivý přístup ke komunikačním partnerkám, kombinace různých technik sběru dat včetně pozorování, zapisování terénních poznámek, etické nakládání se získanými informacemi. Způsob, jakým předkládá výsledky, umožňuje porovnat životní příběhy s historickými událostmi, tedy postavit do protikladu velký historický čas a osobní, individuální čas životů vypravěček. Díky tomu předkládá plastický obraz dění minulých 60-70 let, a zároveň ukazuje, jak byly velké historické události prožívány a interpretovány těmi, kdo se jich účastnili. Pozitivně hodnotím také to, že se autorka neomezila jen na převyprávění životů sester boromejek, ale také o průřezovou analýzu témat, která jim byla společná. Tím se práce stává skutečně prací sociologickou, představující „kolektivní příběh“ či analytické narativum podle přístupu americké socioložky Katy Charmaz.

Za sociologického pohledu by analýza jistě mohla jít více do hloubky, např. využít možnosti porovnávat jednotlivá vyprávění mezi sebou. Dále by bylo možné zaměřit se více na strukturu vyprávění, tady na to, jak jednotlivé události vypravěčka řadí za sebou a s jakým cílem, případně jak se její interpretace určité věci během vyprávění proměňuje. Přesto je práce na dané úrovni více než uspokojivá, ukazuje dobré zvládnutí dané metodologie výzkumu, perfektně provedený sběr dat i zpracování a prezentaci výsledků. Proto navrhuji hodnocení výborné. Pro doplnění a zamyšlení bych se ráda zeptala následující otázky: Co pro Vás bylo nejtěžší v průběhu terénní práce? Jaké okamžiky hodnotíte jako problematické, a jak se podařilo tyto problémy (či potenciální problémy) zvládnout? Jakou roli hrála v tom, co Vám sestry vyprávěly, určitá sebestylizace – potřeba ukázat sebe a svou identitu ve shodě s očekáváními řádu? Jakými způsoby by eventuálně bylo možné tuto sebestylizaci narušit?